

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง มโนทัศน์เกี่ยวกับโรคเอดส์ของครูสุษศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับโรคเอดส์ของครูสุษศึกษาและเปรียบเทียบมโนทัศน์เกี่ยวกับโรคเอดส์ของครูสุษศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามตัวแปรเพศ และลักษณะการจัดการเรียนการสอนเรื่อง โรคเอดส์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสุษศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2531 ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ มีจำนวนครูสุษศึกษาทั้งสิ้น 6,934 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้ทำการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ยามาเน (Yamane อ้างถึงใน อุทุมพร จามรมาน 2530 : 29 - 30) ที่ระดับความมีนัยสำคัญเท่ากับ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรอย่างน้อยที่สุด 378 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 500 คน และได้ทำการสุ่มตัวอย่างประชากรจากครูสุษศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยวิธีการสุ่มแบบสุ่มหลายระยะ (Multi - Stage Sampling) (อุทุมพร จามรมาน 2530 : 72 - 73) มีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. จากจำนวนประชากรครูสุษศึกษาทั้งประเทศ 6,934 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งประเทศ 500 คน นำจำนวนครูสุษศึกษาในแต่ละเขตการศึกษา ได้แก่ เขตการศึกษากรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษา 12 เขต ในส่วนภูมิภาค รวมเป็น 13 เขตการศึกษา มาเทียบอัตราส่วนเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละเขตการศึกษา ตามสูตรดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละเขตการศึกษา} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งประเทศ} \times \text{ประชากรในแต่ละเขตการศึกษา}}{\text{ประชากรทั้งประเทศ}}$$

ได้ผลของจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละเขตการศึกษาทั้ง 13 เขต ดังตารางที่ 1 แนบท้ายภาคผนวก ค.

2. เขตการศึกษารุงเทพมหานคร มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร 70 คน คัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยนำรายชื่อโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 110 โรงเรียน มาใส่หมายเลขแล้วจับฉลาก และกำหนดว่าให้สุ่มครูสุชศึกษา 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนตามรายชื่อแนบท้ายภาคผนวก ค.

3. เขตการศึกษาส่วนภูมิภาค ให้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัด โดยเทียบสัดส่วนจากจำนวนครูสุชศึกษาของแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษานั้น และกำหนดว่าให้คัดเลือกครูสุชศึกษา 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัดดังตารางที่ 2 แนบท้ายภาคผนวก ค.

4. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละจังหวัดโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนที่ได้คำนวณไว้ ได้โรงเรียนตามรายชื่อ แนบท้ายภาคผนวก ค.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูสุชศึกษา เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับโรคเอดส์ของครูสุชศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ คือ

4	หมายถึง	เชื่อมากที่สุด
3	หมายถึง	เชื่อมาก
2	หมายถึง	เชื่อน้อย
1	หมายถึง	เชื่อน้อยที่สุด หรือไม่เชื่อ

จำนวน 71 ข้อ โดยกำหนดประเด็นหลักของมโนทัศน์เกี่ยวกับโรคเอดส์เป็น 8 ด้าน คือ

- 1) สาเหตุโรคเอดส์
- 2) อาการและอาการแสดงของ โรคเอดส์
- 3) อันตรายและการติดต่อของ โรคเอดส์
- 4) การรักษาโรคเอดส์
- 5) อาการเตือน
- 6) บุคคลและพฤติกรรมที่เสี่ยง
- 7) การป้องกันและควบคุมโรคเอดส์
- 8) ผลกระทบ หน้าที่ของประชาชน และสถานการณ์โรคเอดส์

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์จากหนังสือคู่มือการสอนสุขศึกษาเรื่อง โรคเอดส์ของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษาจากหนังสือหลักสูตร เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำมาเป็นแนวทาง ในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามตามแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และสอบถามมาให้ครอบคลุมเนื้อหา โน้ตค้นเกี่ยวกับโรคเอดส์
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) พร้อมทั้งขอคำแนะนำ จำนวน 9 ท่าน
6. ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถาม นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปทดลองใช้
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสอนสุขศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 11 คน และโรงเรียนในเขตการศึกษา 12 เขต เขตละ 2 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 รวมทั้งศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แบบสอบถาม
8. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรมควบคุมโรคติดต่อไปยังโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาที่ได้รับการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 500 โรงเรียน
2. กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 6 สัปดาห์
3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวครูผู้ศึกษานำมาแจกแจงความถี่ ทาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับโรคเอดส์ของครูผู้ศึกษาเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อคำถามแล้วให้คะแนนมโนทัศน์ในแต่ละอันดับ ดังนี้

2.1.1 มโนทัศน์ที่ถูกต้องให้คะแนน คือ

เชื่อมากที่สุด	ให้	4	คะแนน
เชื่อมาก	ให้	3	คะแนน
เชื่อน้อย	ให้	2	คะแนน
เชื่อน้อยที่สุด หรือไม่เชื่อ	ให้	1	คะแนน

2.1.2 มโนทัศน์ที่ไม่ถูกต้องให้คะแนน คือ

เชื่อมากที่สุด	ให้	1	คะแนน
เชื่อมาก	ให้	2	คะแนน
เชื่อน้อย	ให้	3	คะแนน
เชื่อน้อยที่สุด	ให้	4	คะแนน

2.2 นำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบระดับมโนทัศน์ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

3.50 - 4.00	หมายถึง	มีมโนทัศน์ที่ถูกต้องมากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีมโนทัศน์ที่ถูกต้องมาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีมโนทัศน์ที่ถูกต้องน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีมโนทัศน์ที่ถูกต้องน้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มโนทัศน์เกี่ยวกับโรคเอดส์ของครูผู้ศึกษา โดยส่วนรวม รายด้าน และรายข้อ ตามตัวแปรเพศและลักษณะการจัดการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ โดยการทดสอบค่า "ที" (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง